
Driehoek

Agendapunt X: Onderzoeksopdracht

Vergadering: **Driehoek 25 november 2024**
Agendapunt: **Onderzoeksopdracht n.a.v. Ajax - Maccabi Tel Aviv**
Ingebracht door: **Ambtelijke driehoek**
Behandelend ambtenaar:

Gevraagd besluit

- 1. In te stemmen met het doel van de onderzoeksopdracht (n.v.t.)**
- 2. Ter bespreking: scope, inhoud en tijdsspanne van de onderzoeksopdracht**
- 3. In te stemmen met de afstemming met de Inspectie van Justitie en Veiligheid (n.v.t.)**
- 4. In te stemmen met het benaderen van de geselecteerde onderzoeksbureaus en betrekken wetenschap (n.v.t.)**

Aanleiding en context

In de driehoek van 21 november is dit onderwerp kort aan bod geweest, er staan echter nog een aantal vragen open. Daarbij is er enige haast geboden: het onderzoek van de Inspectie van Justitie en Veiligheid zal in de periode november – maart worden uitgevoerd. De subdriehoek adviseert de onderzoeken zo veel mogelijk in afstemming te laten plaatsvinden, zodat zij elkaar aanvullen en niet overlappen. En om daarbij in de planning rekening te houden met het moment dat de Inspectie het rapport zal publiceren.

Bestuurlijke samenvatting

Ad 1) Doel van de onderzoeksopdracht

Het doel van het onderzoek is het leren van lessen uit de gebeurtenissen door de driehoeks-organisaties. De resultaten zullen tevens een rol spelen in het verantwoordingsproces naar de raad.

De driehoek heeft ingestemd met de doelstelling van de onderzoeksopdracht.

Ad 2) Scope, inhoud en tijdsspanne van de onderzoeksopdracht

A. Scope

In een eerdere driehoek is benoemd dat het onderzoek zich in ieder geval moet richten op: de voorbereiding en de risico-inschatting, de bestuurlijke preparatie en besluitvorming, de operationele preparatie en besluitvorming en tot slot de onderlinge (informatie) uitwisseling.

B. Inhoudelijke thema's

In het onderzoek moeten daarbij in ieder geval de volgende onderwerpen aan bod komen:

- **Aanloop van de wedstrijd en de voorbereidingen:** specifiek de duiding van de risico's en het juridische kader voor het weigeren van supporters dan

-Oplegnotitie-

wel het cancelen van een wedstrijd. Met daarbij aandacht voor de rol en bevoegdheden van de KNVB/UEFA.

- **Risico-inschatting en besluitvorming in huidige maatschappelijke context:** het conflict in het Midden-Oosten raakt Amsterdammers diep en biedt de context waarbinnen de situatie snel escaleerde. Op welke wijze zijn de bestaande spanningen en maatschappelijke onrust meegenomen in de inschatting van de risico's voorafgaand en tijdens de gebeurtenissen? Welke informatie was er over wat de komst van Maccabi Tel Aviv zou betekenen voor de stad? Hoe kunnen de risico's van bestaande spanningen en onrust worden beoordeeld en gekanaliseerd worden? Heeft de driehoek hiervoor voldoende instrumenten tot haar beschikking?
- **Operationele handelen:** met welke dynamiek in de stad werd de politie geconfronteerd? Onder meer de hit and run acties tegen individuele personen welke plaatsvonden in een bredere context van ongeregelheden en spanningen tussen groepen. Op welke wijze zou de politie om de toekomst beter zicht kunnen hebben op de zogenaamde hit-and-run acties zoals we die hebben gezien en wat zijn daarin de mogelijke handelingsperspectieven voor optreden?
- **Bestuurlijk handelen:** welke sturing heeft de driehoek gegeven, welke dilemma's zijn er ontstaan en welke afwegingen heeft de driehoek gemaakt?

C. Tijdsspanne

Er zijn verschillende afbakeningen mogelijk in de tijdsspanne van het onderzoek. In overleg is de subdriehoek uitgekomen op het voorstel om het moment van de loting als startpunt te nemen, omdat dit ook het startpunt is voor de informatie uitvragen en voorbereidingen. Als eindpunt is de persconferentie van vrijdag een logisch moment, omdat dit het beste aansluit bij de hierboven genoemde inhoudelijke thema's. Bevindingen die na dit eindpunt hebben plaatsgevonden, maar betrekking hebben op de gebeurtenissen die binnen het tijdframe hebben plaatsgevonden, worden ook meegenomen in het onderzoek.

Bespreekpunt 1: een vraag die openstaat is het of het besluit om de wedstrijd (en de supporters) wel of niet toe te staan onderdeel moet zijn van het onderzoek. Enerzijds zien we dat er veel vragen leven over het door laten gaan van de wedstrijd en het toestaan van de Maccabi Tel Aviv supporters. En heeft de driehoek veel maatregelen getroffen in het kader van de context van deze wedstrijd. Anderzijds was er geen informatie beschikbaar die aanleiding gaf tot het weigeren van de wedstrijd en/of de supporters.

Bespreekpunt 2: wat betreft het "eindpunt" van het onderzoek zijn twee opties besproken in de subdriehoek. De eerste optie is de persconferentie op vrijdag, de tweede de ongeregelheden in Nieuw West op maandag. Ondanks dat de ongeregelheden vanaf de persconferentie niet los gezien kunnen worden van de gebeurtenissen ervoor zijn ze wel van een andere orde. Ze raken aan bredere thema's die spelen in de stad, en brengen vragen met zich mee over hoe om te gaan met de bestaande maatschappelijke onrust en hoe we er beter op in kunnen spelen. Dit vraagt om andere inhoudelijke kennis en capaciteiten dan de thema's zoals beschreven onder 2B. En daarbij wordt het onderzoek dan verbreed in scope waardoor het moeilijker wordt om de planning van het onderzoek van de Inspectie bij te houden.

-Oplegnotitie-

Bespreekpunt 3: in het verlengde van het tweede bespreekpunt. Er bestaat een behoefte om te reflecteren op hoe we de bestaande maatschappelijke spanningen tijdig kunnen detecteren en vervolgens op in te spelen om escalatie te voorkomen. Om hierover lessen te trekken stelt de subdriehoek voor hier apart een traject voor in te richten, mogelijk met professionals uit het veld en/of experts. Het voordeel hiervan is dat het onderzoek daardoor meer afbakening krijgt en niet al te breed uitwaaiert, we meer focus kunnen aanbrengen op wat er daadwerkelijk nodig is of momenteel ontbreekt aan bestaand instrumentarium en tot slot de planning haalbaarder wordt.

Ad 3. Afstemming met Inspectie Justitie en Veiligheid

De Inspectie voor Justitie en Veiligheid heeft eveneens een onderzoek aangekondigd. De nadruk van dit onderzoek komt te liggen op de informatie-uitwisseling en samenwerking tussen politie, NCTV en overige partners. Hierbij kijkt de Inspectie naar (1) welke informatie aanwezig was, (2) hoe deze informatie is gebruikt bij het nemen van besluiten rondom de ongeregelheden in Amsterdam en (3) hoe deze besluiten vervolgens door de politie zijn uitgevoerd (zie bijlage voor de concept-onderzoeksopdracht).

Het voorstel van de subdriehoek is om als uitgangspunt te hanteren dat de beide onderzoeken elkaar aanvullen, en niet overlappen. Door af te stemmen met de inspectie kunnen de onderzoekers van hetzelfde feitencomplex uitgaan en wordt dubbel werk voorkomen. De Inspectie heeft bij de politiechef aangegeven hiervoor open te staan. Hiervoor is een verzoek van één van de driehoeksleden aan de Inspecteur Generaal van de Inspectie van Justitie en Veiligheid nodig.

Indien de driehoek hiermee instemt zal in de opdracht worden aangegeven dat afstemming met de Inspectie onderdeel is van de opdracht.

De driehoek heeft ingestemd met de voorgestelde afstemming met de Inspectie van Justitie en Veiligheid.

Ad 4) Criteria en selectie onderzoeksbureaus

Omwille van de het tempo is besloten een opdracht te verstrekken aan een onderzoeksbureau, en niet een commissie aan te stellen. In subdriehoek verband is besproken welke bureaus voor deze opdracht in aanmerking kunnen komen (zie C). In de selectie is gekeken naar:

A. Expertise

- Bestuurlijk crisismanagement op het gebied van openbare orde en veiligheid;
- Bestuurs- en strafrecht op het gebied van openbare orde;
- Polarisatie/spanningen in de samenleving;
- Politieoptreden;
- (crisis)communicatie.

B. Onafhankelijkheid en/of neutraliteit van het bureau en de onderzoekers

Het is van groot belang dat het onderzoek zo neutraal mogelijk wordt uitgevoerd, het onderwerp roept immers hevige emoties op en iedere schijn van vooringenomenheid moet voorkomen worden.

C. Onderzoeksbureaus

-Oplegnotitie-

Aan de hand van bovenstaande criteria zijn de volgende onderzoeksbureaus geselecteerd. Bij instemming zullen zij benaderd worden met het verzoek een offerte in te dienen voor de uitvoering van het onderzoek.

- 5.1, 2, f
- COT
- 5.1, 2, f
- 5.1, 2, f

D. Aanvullende voorwaarde

De subdriehoek adviseert verder om een goede wetenschappelijke onderbouwing als voorwaarde op te nemen in de opdracht. Dit kan bijvoorbeeld door het betrekken van een wetenschappelijke organisatie of universiteit. Door ook het wetenschappelijke perspectief mee te nemen hopen we meer lering te trekken uit de gebeurtenissen voor de toekomst.

5.1.2. f

Historie en verdere behandeling

Datum	Afgestemd in / met
19 november 2024	Subdriehoek
21 november 2024	Driehoek
22 november 2024	SUBdriehoek
26 november 2024	Driehoek